

Костенко А.В.

Студентка 4 к. ФСП

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник:

Мороховська Н.С. к.філос.н.,доц., ФСП

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Підтримання державного обвинувачення як конституційна функція прокуратури

У сучасній українській державі у межах судової реформи триває процес реформування прокуратури згідно зі стандартами роботи прокуратури, які знайшли своє відображення у міжнародних нормативно-правових актах та рекомендаціях Ради Європи.

Інститут прокуратури (від латинського «procurator» — запобігаю, забезпечую, проявляю турботу) у сучасному розумінні виник у середньовічній Франції. Упродовж XVI—XIX століть він поступово поширився на інші країни Європи та світу.

У наш час прокуратура - значущий елемент усіх відомих нам правових систем (романо-германської, англосаксонської, традиційної тощо). Але, на відміну від великої кількості інших державних органів та установ, у світі не склалося одного стандарту побудови і діяльності прокуратури. Немає загального терміну, який позначає цей орган. В різних країнах він називається як «прокуратура», «служба державного представництва», «аторнейська служба», «фіскалія» тощо[3, с. 8].

Проте, не дивлячись на розбіжності, спільним для органів прокуратури майже всіх країн - це виконання функції кримінального переслідування та підтримання обвинувачення в суді.

Згідно зі статтею 131¹ Конституції України, прокуратура становить єдину систему, на яку покладається підтримання публічного обвинувачення в суді [1]. Стаття 22.Закону України «Про прокуратуру» від від 14.10.2014 конкретизує цю функцію. Прокурор підтримує державне обвинувачення в судовому провадженні щодо кримінальних правопорушень, користуючись при цьому правами і виконуючи обов'язки, передбачені Кримінальним процесуальним кодексом України [1].

Я вважаю, що підтримання державного обвинувачення в суді потрібно віднести до однієї з найголовніших конституційних функцій прокуратури, адже воно є втілює ще один конституційний принцип судочинства — змагальність сторін в наданні ними суду своїх доказів і в доведенні перед судом їх переконливості.

Значимість конституційної функції - підтримання державного обвинувачення закріплена і в положеннях Кримінального процесуального кодексу від 13 квітня 2012. Згідно з пунктом 15 частини другої статті 36 до обов'язків прокурора належить підтримання державного обвинувачення в суді.

«Державним обвинуваченням» називають процесуальну діяльність прокурора, що полягає в доведенні перед судом обвинувачення з метою забезпечення кримінальної відповідальності особи, яка вчинила злочин.

Конституційний принцип провадження судочинства за підставою змагальності визначає передусім розділення функцій захисту, обвинувачення та розв'язання справи. У кримінальному процесі розподіл функцій не має сенсу, адже збирання та надання виправдувальних доказів, прояснення обставин справи, які виправдовують обвинуваченого, входить тільки до обов'язків обвинуваченого та його захисника. Кримінальному процесу України притаманний змішаний характер, що вимагає в суді

першої інстанції від прокурора не лише доказувати винність підсудного, а й запобігати безпідставному, бездоказовому визнанню підсудного винним та його засудження.

Прокурор виступає гарантом прав і свобод підсудного, й інших громадян, що беруть участь в кримінальному провадженні, отже прокурор у суді виконує правозахисну функцію. Саме це розуміння функцій прокурора у суді відповідає конституційним запитам про те, що права і свободи людини і громадянина та їх гарантії визначають сутність і спрямованість функціонування держави. Забезпечення прав і свобод людини - це основний обов'язок держави (ст. 3 Конституції України). До того ж, прокурор здійснює в суді профілактичну і правозахисну функції.

Сучасний прокурор має виступати у нашому розумінні не карателем чи навіть обвинувачем, а, насамперед, захисником прав і свобод громадян та інтересів держави. Його головним завданням має бути реальне поновлення цих прав та інтересів, відшкодування завданих збитків, застосування заходів впливу, не пов'язаних з притягненням до кримінальної відповідальності. [4, с. 169].

Ця структура кримінального процесу допомагає, з однієї сторони, швидкому дослідженню обставин справи, впродовж якої у сторін є можливість говорити своє ставлення до обвинувачення, доказів, які є його основою, а з іншої – суд не бере участі в протистоянні сторін, структура забезпечує його об'єктивність, цим самим створюються необхідні умови для винесення тільки законного та справедливого судового рішення.

Список використаних джерел

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // ВВР України, 1996 р., № 30, ст. 122
2. Закон України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2015, ст. 12
3. Каркач П.М. Функції прокуратури України : навч. посіб. / П.М. Каркач. – Х. : Право, 2015. – 248 с
4. Назарук О. Правовий статус керівника місцевої прокуратури у кримінальному процесі, Історико-правовий часопис. – 2016. – №1 (7), ст. 169 -171